

Forma prawna	Odpowiedzialność za zobowiązania firmy	Podatki	Przekazywanie władzy w firmie	Przekazywanie własności w firmie za życia	Odporność firmy na śmierć właściciela, zabezpieczenie ciągłości działania firmy
Indywidualna działalność gospodarcza	Bez ograniczeń	PIT 19% ZUS	Pełnomocnictwo, prokura lub stosunek pracy, brak innych możliwości bez utworzenia spółki	Całość firmy zmienia właściciela – brak ciągłości prawnej i gospodarczej	Możliwość ustanowienia przez właściciela za życia zarządcy sukcesyjnego, który - maksymalnie przez 2 lata (ale nie dłużej niż do dnia lub nabycia spadku)- może prowadzić sprawy firmy posługując się NIPem zmarłego, przy zachowaniu decyzji administracyjnych i stosunków pracy. Jeśli przedsiębiorca nie powoła za życia zarządcy sukcesyjnego, zarząd sukcesyjny mogą ustanowić następcy prawni przedsiębiorcy, a więc małżonek przedsiębiorcy lub osoba, która przyjęła spadek lub zapis windykacyjny obejmujący przedsiębiorstwo. Do powołania zarządcy sukcesyjnego po śmierci przedsiębiorcy wymagana jest zgoda osób, którym przysługuje łącznie (wraz z osobą powołującą zarządcę sukcesyjnego) udział w przedsiębiorstwie w spadku większy niż 85/100.
Spółka cywilna	Wszyscy wspólnicy bez ograniczeń	PIT 19% ZUS	Pełnomocnictwo, prokura, stosunek pracy lub uczestnictwo w spółce	Wymaga indywidualnej analizy prawnej, ponieważ stosunki prawne związane z firmą powiązane są osobiście ze wspólnikami, brak możliwości przeprowadzenia darowizny udziału dla 2 i więcej osób jednocześnie (a zmiana umowy spółki wywołuje inne skutki prawne w kontekście zachowków)	W przypadku śmierci jednego ze wspólników spółki cywilnej, przepisy Ustawy o zarządzie sukcesyjnym znajdują zastosowanie do udziału zmarłego wspólnika w spółce cywilnej. Działania zarządcy sukcesyjnego polegają na wykonywaniu praw i obowiązków zmarłego wspólnika w spółce. W pozostałym zakresie Ustawa nie wpływa na uprawnienia i obowiązki wspólników spółki cywilnej. Ustawa przewiduje, że jeśli został ustanowiony zarząd sukcesyjny, a w umowie spółki przewidziano wejście spadkobierców wspólnika do spółki – zarządca sukcesyjny może niezwłocznie zacząć wykonywać prawa i obowiązki w spółce, które przysługiwały zmarłemu wspólnikowi. Prowadzi on sprawy spółki oraz reprezentuje ją na zasadach obowiązujących zmarłego wspólnika od dnia ustanowienia zarządu sukcesyjnego. Do czasu ustanowienia zarządu sukcesyjnego albo wyrażenia zgody na wejście spadkobierców wspólnika do spółki – pozostali wspólnicy sami prowadzą sprawy spółki.
Spółka jawna	Wszyscy wspólnicy bez ograniczeń	PIT 19% ZUS	Pełnomocnictwo, prokura, stosunek pracy lub uczestnictwo w spółce	Łatwiejsze, niż w spółce cywilnej, ale nadal brak możliwości przeprowadzenia darowizny lub sprzedaży udziału jednocześnie dla 2 i więcej osób	Przewidywalna przy 3 i więcej wspólnikach; śmierć wspólnika powoduje likwidację spółki (zasada) lub spółka trwa nadal ze spadkobiercami zmarłego (opcja wymagająca uprzedniego zapisu w umowie); przy braku zapisu o dziedziczeniu udziału 3 (i więcej) – osobowa spółka może trwać dalej, a spadkobierzcom wspólnika należy się spłata (wartość zbywca majątku); przy 2 wspólnikach bardziej problematyczne (ryzyko nieplanowanej likwidacji spółki); brak możliwości prowadzenia firmy przez jedną osobę; częściowa możliwość dysponowania udziałem* w testamencie
Spółka komandytowa ze spółką z o.o. w roli komplementariusza	Komandytariusz – wkładem, a ponadto do wysokości sumy komandytowej, komplementariusz – bez ograniczeń; jeśli komplementariuszem jest sp. z o.o. – warunkowy brak odpowiedzialności członków zarządu	Komandytariusz PIT 19% ZUS w spółce z o.o. CIT, ale tam nie ma działalności w znacznym rozmiarze ani wysokich zysków	Pełnomocnictwo, prokura, stosunek pracy lub udziały w spółce; spółką zarządza i reprezentuje komplementariusz, czyli zarząd spółki z o.o., komandytariusz tylko jako prokurent lub pełnomocnik; możliwość oddzielenia władzy od własności – członkami zarządu sp. z o.o. mogą być osoby inne, niż wspólnicy spółki z o.o. i komandytariusze	Bardzo elastyczne: osobno można dysponować udziałami w spółce z o.o. (skład osobowy i proporcje), a osobno w spółce komandytowej; przy czym nadal brak możliwości przeprowadzenia darowizny lub sprzedaży udziału jednocześnie dla 2 i więcej osób	Pełne, nawet przy jednym wspólniku (100% udziałów w spółce z o.o. oraz 99% w spółce komandytowej); spółki z o.o. (komplementariusza) jako osoby prawnej śmierć nie dotyczy; udział nawet jedyne (!) komandytariusza jest dziedziczony, a jego śmierć nie powoduje likwidacji spółki (chyba, że umowa spółki stanowi inaczej); częściowa możliwość dysponowania udziałem komandytariusza w testamencie; co do dysponowania na wypadek śmierci udziałami spółki z o.o. (komplementariuszu) – patrz opis spółki z o.o.
Spółka z o.o.	Wspólnik – brak odpowiedzialności ponad wkład, który włożył do spółki; Członek zarządu – warunkowa odpowiedzialność całym majątkiem; członek rady nadzorczej – brak odpowiedzialności	CIT 19% + dywidenda 19% brak ZUS członkowie organów spółki: 18% do kwoty wolnej, powyżej 32% opcja: brak ZUS	Spółkę reprezentuje zarząd i prokurenci (możliwość jednoosobowej lub łącznej reprezentacji), możliwość oddzielenia władzy od własności (członkami zarządu mogą być inne osoby, niż wspólnicy)	Możliwość dokonania sprzedaży albo darowizny udziałów w dowolny sposób (nie ma ograniczeń związanych z podziałem na kilka osób, jak w spółkach osobowych); umowa spółki może wprowadzić ograniczenia dysponowania udziałami	Pełne, nawet przy 1 wspólniku (100% udziałów); udziały są dziedziczone (co do zasady), chyba że w umowie spółki wprowadzone zostanie ograniczenie albo wyłączenie dziedziczenia udziałów. Jedno i drugie skutkuje koniecznością wypłaty ekwiwalentu w zamian za nieodziedziczone udziały; Możliwość wyłączenia albo ograniczenia podziału udziałów pomiędzy spadkobierców w umowie spółki; możliwość dysponowania udziałami w testamencie poprzez powołanie do dziedziczenia, zapis zwykły lub windykacyjny
Spółka akcyjna	akcjonariusz – brak odpowiedzialności ponad wkład, który włożył do spółki członek zarządu – warunkowa odpowiedzialność całym majątkiem, członek rady nadzorczej – brak odpowiedzialności (w uproszczeniu)	j.w.	Spółkę reprezentuje zarząd i prokurenci (możliwość jednoosobowej lub łącznej reprezentacji), możliwość oddzielenia władzy od własności (członkami zarządu mogą być inne osoby, niż akcjonariusze)	Możliwość dokonania sprzedaży albo darowizny akcji w dowolny sposób (nie ma ograniczeń związanych z podziałem na kilka osób, jak w spółkach osobowych); statut spółki może wprowadzić ograniczenia dysponowania akcjami	Akcje są dziedziczone; kodeks spółek handlowych nie przewiduje wyłączenia ani ograniczenia dziedziczenia akcji; możliwość dysponowania akcjami w testamencie poprzez powołanie do dziedziczenia, zapis zwykły lub windykacyjny